

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.10.2013
SWD(2013) 426 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου

**για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου
προστιθέμενης αξίας όσον αφορά μια τυποποιημένη δήλωση ΦΠΑ**

{COM(2013) 721 final}

{SWD(2013) 427 final}

{SWD(2013) 428 final}

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου

για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας όσον αφορά μια τυποποιημένη δήλωση ΦΠΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το κοινό σύστημα ΦΠΑ της ΕΕ αποτελεί σημαντική πηγή εσόδων για τα κράτη μέλη (22% των συνολικών φόρων για τα κράτη μέλη το 2010), αλλά είναι περίπλοκο δεδομένου ότι περισσότερα από τα μισά από τα 400 και πλέον άρθρα της οδηγίας ΦΠΑ αφορούν εξαιρέσεις από τους βασικούς κανόνες.

Κατά τη μέτρηση των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης της Επιτροπής για τη μείωση του διοικητικού φόρτου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι επιβαρύνσεις που σχετίζονται με τον ΦΠΑ κατατάχθηκαν στην κορυφή, με διοικητικό φόρτο που αντιστοιχούσε σε 69 δισ. ευρώ. Το κόστος των δηλώσεων ΦΠΑ στην ΕΕ εκτιμήθηκε σε 19 δισ. ευρώ.

Η ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για τον διοικητικό φόρτο (ομάδα «Stoiber»), δήλωσε ότι χρειάζεται να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες ειδικότερα στον φορολογικό τομέα για τη μείωση του φόρτου των επιχειρήσεων. Μια μελέτη που εκπονήθηκε για την ομάδα Stoiber συνέστησε να εξεταστεί το ενδεχόμενο καθιέρωσης ενιαίας δήλωσης ΦΠΑ στα 27 κράτη μέλη.

Η οδηγία ΦΠΑ σχετικά με το κοινό σύστημα ΦΠΑ επιτρέπει επί του παρόντος στα κράτη μέλη να καθορίζουν το περιεχόμενο και την υποβολή των δηλώσεων ΦΠΑ με αποτέλεσμα την ύπαρξη 27 περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ πολύ διαφορετικών μεταξύ τους, στις οποίες τα πεδία πληροφοριών που πρέπει να συμπληρωθούν κυμαίνονται από λιγότερα από 10 έως περισσότερα από 100.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της αναδρομικής αξιολόγησης των στοιχείων του συστήματος ΦΠΑ, μείωση της ανομοιογένειας των γενικών διοικητικών διαδικασιών στον τομέα του ΦΠΑ μεταξύ των χωρών κατά 10% θα μπορούσε να αποφέρει αύξηση των ενδοκοινοτικών συναλλαγών κατά 3,7%, ενώ το πραγματικό ΑΕΠ και η κατανάλωση θα μπορούσαν να αυξηθούν κατά 0,4% και 0,3%, αντιστοίχως. Επομένως, μια τυποποιημένη δήλωση ΦΠΑ θα μπορούσε να έχει πραγματικά θετικά αποτελέσματα για την οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μετά τη σύνταξη της έκθεσης της ομάδας Stoiber σχετικά με τον διοικητικό φόρτο, συμπεριελήφθη στην Πράσινη Βίβλο σχετικά με το μέλλον του ΦΠΑ η επανεξέταση των υποχρεώσεων ΦΠΑ, στο πλαίσιο της οποίας εκδόθηκε ανακοίνωση με την ανάληψη

δέσμευσης για νομοθετική πρόταση εντός του 2013, ώστε να καθιερωθεί μια τυποποιημένη δήλωση ΦΠΑ, η οποία θα είναι διαθέσιμη σε όλες τις γλώσσες και προαιρετική για τις επιχειρήσεις σε όλη την ΕΕ.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ

Η ΓΔ TAXUD είναι η επικεφαλής Γενική Διεύθυνση. Ζητήθηκε η γνώμη της ΓΔ MARKT, της ΓΔ ENTR, της ΓΔ CNECT, της Γενικής Γραμματείας και της OLAF μέσω μιας διευθύνουσας ομάδας. Η Νομική Υπηρεσία και η ESTAT ήταν επίσης ενήμερες.

Η διευθύνουσα ομάδα συνεδρίασε τέσσερις φορές από τις 3 Ιουλίου 2012 έως τις 23 Μαΐου 2013.

Οι διαβουλεύσεις διεξήχθησαν:

- στο πλαίσιο της **Πράσινης Βίβλου για το μέλλον του ΦΠΑ** και του συνοδευτικού εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών (στο τμήμα 9.7 τέθηκε το συγκεκριμένο θέμα της τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ της ΕΕ). Η δημόσια διαβούλευση ξεκίνησε την 1η Δεκεμβρίου 2010 και ολοκληρώθηκε στις 31 Μαΐου 2011.
- στο πλαίσιο της διοργάνωσης ημερίδων με τις επιχειρήσεις για τον καθορισμό της τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ κατά την εκπόνηση της **μελέτης της PwC** από τον Ιανουάριο 2012 έως τον Ιούνιο 2012.
- στο πλαίσιο της **ομάδας εμπειρογνομόνων για τον ΦΠΑ (VEG)**, που συστάθηκε με την απόφαση της Επιτροπής, η οποία συνεδρίασε στις 25 Ιανουαρίου 2013.
- με τις ΜΜΕ σε συνεδρίαση που διεξήχθη στις 17 Απριλίου 2013 στο πλαίσιο της **Πράξης για τις Μικρές Επιχειρήσεις**.
- με τις φορολογικές αρχές των κρατών μελών στο πλαίσιο **σεμιναρίου Fiscalis** που πραγματοποιήθηκε στην Πορτογαλία, από τις 2 έως τις 4 Οκτωβρίου 2012.
- με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της **ομάδας για το μέλλον του ΦΠΑ (GFV)** στις 28 Ιανουαρίου 2013.

Οι επιχειρήσεις υποστηρίζουν θερμά την ιδέα μιας τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ. Το ίδιο και οι ΜΜΕ, ενώ παράλληλα έχουν επίγνωση της ανάγκης μείωσης της συχνότητας των δηλώσεων ΦΠΑ για τις μικρότερες επιχειρήσεις.

Τα κράτη μέλη βλέπουν θετικά και στις περισσότερες περιπτώσεις υποστηρίζουν την ιδέα μιας τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ, αλλά προβληματίζονται όσον αφορά τον αντίκτυπο, δεδομένου ότι θα χρειαστεί να τροποποιήσουν την εθνική δήλωση ΦΠΑ, και όσον αφορά το κόστος που συνεπάγεται η αλλαγή αυτή. Δύο στοιχεία φαίνονται ζωτικής σημασίας για τα κράτη μέλη. Πρώτον, πρέπει να υπάρχει μόνο ένας τύπος δήλωσης ΦΠΑ καθότι το κόστος εφαρμογής και διαχείρισης δύο καθεστώτων (ευρωπαϊκού και εθνικού) θα ήταν απαγορευτικό και, δεύτερον, πρέπει προβλέπεται η δυνατότητα να ληφθούν υπόψη τα διαφορετικά επίπεδα πληροφοριών που απαιτούνται για την ανάλυση κινδύνου και τον έλεγχο.

3. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Η οδηγία ΦΠΑ θεσπίζει τους κανόνες βάσει των οποίων τα κράτη μέλη οφείλουν να απαιτούν από τους υποκείμενους στον ΦΠΑ την υποβολή δήλωσης ΦΠΑ. Επίσης καθορίζει τη χρηματοοικονομική ευθύνη των εταιρειών προς το κράτος μέλος και παρέχει πληροφορίες για την εκτίμηση κινδύνου και τον επακόλουθο έλεγχο.

Τα κράτη μέλη είναι σε μεγάλο βαθμό ελεύθερα να καθορίζουν το είδος των πληροφοριών που κρίνουν αναγκαίες για τον υπολογισμό του οφειλόμενου ΦΠΑ με αποτέλεσμα ο αριθμός των πεδίων πληροφοριών που πρέπει να συμπληρώνονται να κυμαίνεται από λιγότερο από 10 έως και 100 πεδία. Επιπλέον, οι συνοπτικές ετήσιες δηλώσεις ΦΠΑ σε ορισμένα κράτη μέλη μπορούν να περιλαμβάνουν 200 ή περισσότερα πεδία προς συμπλήρωση.

Η υποχρέωση υποβολής δήλωσης ΦΠΑ έχει υψηλότερο διοικητικό κόστος για τις ΜΜΕ, οι οποίες δεν διαθέτουν κατά κανόνα επαρκείς πόρους ή γνώσεις για φορολογικά θέματα σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις με διεξοδικότερους εσωτερικούς ελέγχους και περισσότερο προσωπικό που ασχολείται με τα θέματα της φορολογίας.

Τα κράτη μέλη έχουν σχεδιάσει τις δηλώσεις ΦΠΑ κατά τρόπο που να ανταποκρίνονται στις δικές τους ελεγκτικές και οργανωτικές ανάγκες, καθώς και στις δικές τους ανάγκες διαχείρισης κινδύνου και, ως εκ τούτου, η ευρωπαϊκή διάσταση δεν διαδραματίζει κανένα ρόλο. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν έχουν κίνητρο για να προσπαθήσουν να μειώσουν τις εθνικές αποκλίσεις στις δηλώσεις ΦΠΑ και, χωρίς εξωτερική παρέμβαση, οι διαφορές που υπάρχουν όσον αφορά τις δηλώσεις ΦΠΑ και ο βαθμός πολυπλοκότητάς τους, στην καλύτερη περίπτωση θα παραμείνουν στο ίδιο επίπεδο.

Καθώς οι μικρές επιχειρήσεις με προσανατολισμό στην εγχώρια αγορά αναμένεται ότι προβαίνουν όλο και πιο συχνά σε διασυνοριακές συναλλαγές, η αντιμετώπιση σήμερα του προβλήματος του διοικητικού φόρτου για τις ΜΜΕ που υποβάλλουν μόνο εθνικές δηλώσεις ΦΠΑ θα έχει επίσης θετικά αποτελέσματα, δεδομένου ότι θα διευκολύνει τις διασυνοριακές συναλλαγές τους και θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της ενιαίας αγοράς.

3.1. Το πρόβλημα των διασυνοριακών συναλλαγών

Η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις όσον αφορά τη συμπλήρωση των δηλώσεων ΦΠΑ σε διαφορετικά κράτη μέλη είναι η πολυπλοκότητα και τα διαφορετικά γλωσσικά καθεστάτα. Τούτο οφείλεται στην υποχρέωση παροχής διαφορετικών πληροφοριών, στο ότι οι πληροφορίες δεν έχουν συνεπείς ορισμούς, στην έλλειψη κατατοπιστικών οδηγιών όσον αφορά τη συμπλήρωση της δήλωσης ΦΠΑ, στην ύπαρξη διαφορετικών κανόνων και διαδικασιών για την υποβολή της δήλωσης και στην ανάγκη συμπλήρωσής της στην εθνική γλώσσα. Η πολυπλοκότητα αυτή οφείλεται επίσης στο επίπεδο των απαιτούμενων πληροφοριών, το οποίο σε πολλά κράτη μέλη είναι ιδιαίτερα απαιτητικό.

Η πολυπλοκότητα αυτή οδηγεί με τη σειρά της στα εξής δύο βασικά προβλήματα: περιορίζει τις διασυνοριακές συναλλαγές και αυξάνει την επιβάρυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας πέραν των συνόρων.

Υπολογίζεται ότι υπάρχουν 29,8 εκατ. επιχειρήσεις που συμπληρώνουν δηλώσεις ΦΠΑ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Περίπου 3,8 εκατ. απ' αυτές υποβάλλουν δηλώσεις ΦΠΑ σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη, με κόστος περίπου 2 έως 3 φορές μεγαλύτερο από το κόστος των 4 δισ. ευρώ που αντιστοιχεί στην υποβολή των δηλώσεων ΦΠΑ που υποβάλλουν οι επιχειρήσεις στη χώρα τους.

Για τις ΜΜΕ, κατά την άσκηση των διασυνοριακών επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων, το πρόβλημα μεγεθύνεται για δύο προφανείς λόγους. Πρώτον, υπάρχει μικρότερη οικονομική δυνατότητα σύστασης τοπικών επιχειρήσεων με τοπικό προσωπικό που θα πρέπει να υποβάλλει δηλώσεις ΦΠΑ σε άλλο κράτος μέλος. Και δεύτερον, υπάρχει μικρότερη οικονομική δυνατότητα πρόσληψης εξειδικευμένου προσωπικού ή πληρωμής εξωτερικών συμβούλων με γνώση των κανόνων που ισχύουν στα άλλα κράτη μέλη και των απαιτούμενων γλωσσών για τη συμπλήρωση δήλωσης ΦΠΑ σε άλλο κράτος μέλος.

Αποτέλεσμα είναι η δημιουργία συγκεκριμένων εμποδίων στις συναλλαγές και πολλές ΜΜΕ απλώς δεν προβαίνουν σε διασυνοριακές συναλλαγές για τους λόγους αυτούς.

3.2. Το εθνικό πρόβλημα

Το κόστος υποβολής δηλώσεων ΦΠΑ (π.χ. χρόνος καταγραφής και συλλογής των πληροφοριών, συμπλήρωσης των πεδίων της δήλωσης ΦΠΑ, υποβολής, κ.λπ.), μολονότι είναι σημαντικό για τις μεγάλες επιχειρήσεις, σε απόλυτες τιμές, επειδή έχουν μεγαλύτερο αριθμό συναλλαγών, πιο περίπλοκα θέματα ΦΠΑ και πιο εκτεταμένους εσωτερικούς ελέγχους, ως ποσοστό του ετήσιου κύκλου εργασιών, είναι σημαντικά υψηλότερο για τις ΜΜΕ.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση με τίτλο Έξυπνη νομοθεσία - Ανταπόκριση στις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η νομοθεσία περί ΦΠΑ θεωρείται από μεμονωμένες επιχειρήσεις ΜΜΕ ως ο πιο επαχθής τομέας της ενωσιακής νομοθεσίας. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις», είναι σαφές ότι ένα οποιοδήποτε μέτρο που αποσκοπεί στη μείωση του φόρτου που δημιουργεί ο ΦΠΑ στις επιχειρήσεις θα πρέπει να έχει σημαντικό αντίκτυπο ιδίως στις ΜΜΕ και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.

3.3. Εξέλιξη του προβλήματος

Όλο και περισσότερες επιχειρήσεις έρχονται αντιμέτωπες με το πρόβλημα της συμπλήρωσης δηλώσεων ΦΠΑ σε περισσότερα από ένα κράτη μέλη, δεδομένου ότι οι διασυνοριακές συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών έχουν ενταθεί και όλο και περισσότερες μικρομεσαίες επιχειρήσεις ανακαλύπτουν και προβαίνουν σε διασυνοριακές συναλλαγές χάρη στο ενιαίο νόμισμα και τη μεγαλύτερη εναρμόνιση της νομοθεσίας της ΕΕ.

Επιπλέον, στο πλαίσιο ενός συστήματος φορολόγησης των διασυνοριακών πράξεων με τον συντελεστή του κράτους μέλους προορισμού, θα μπορούσε να χρειαστεί να υποβάλλουν δηλώσεις ΦΠΑ σε άλλο κράτος μέλος έως και 1,2 εκατ. επιχειρήσεις επιπλέον.

4. ΣΤΟΧΟΙ

Δύο είναι οι κυριότεροι στόχοι: να μειωθούν τα εμπόδια στις διασυνοριακές συναλλαγές και να μειωθεί ο φόρτος για τις επιχειρήσεις προκειμένου να ενισχυθεί η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα.

Υπάρχουν επίσης και δευτερεύοντες στόχοι. Η προώθηση μιας δημοσιονομικής εξυγίανσης που ευνοεί την ανάπτυξη μπορεί να ενθαρρυνθεί με την ανταλλαγή τυποποιημένων πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών με σκοπό περιοριστεί η απάτη και να βελτιωθεί η συμμόρφωση. Επίσης, η ευρύτερη υπηρεσία μίας στάσης θα μπορούσε να επωφεληθεί από την αποδοχή μιας τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ ως βάσης για μια τυποποιημένη δήλωση ΦΠΑ στο πλαίσιο της υπηρεσίας μίας στάσης.

5. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Η μόνη επιλογή που θα μπορούσε να διασφαλίσει απλούστευση και μείωση του διοικητικού φόρτου εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος θα ήταν μια αυτόνομη νομοθεσία στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, οι προτεινόμενες εναλλακτικές λύσεις όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής της πρότασης είναι:

- A) Σενάριο αναφοράς (καμία ενέργεια, διατήρηση της υπάρχουσας κατάστασης)
- B) Υποχρεωτική υποβολή τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ σε επίπεδο ΕΕ (τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τα κράτη μέλη)
- Γ) Προαιρετική υποβολή τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ για όλες τις επιχειρήσεις (υποχρεωτική για τα κράτη μέλη)
- Δ) Προαιρετική υποβολή τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ για τις επιχειρήσεις που υποβάλλουν δηλώσεις ΦΠΑ σε περισσότερα από 1 κράτη μέλη (υποχρεωτική για τα κράτη μέλη)
- Ε) Υποχρεωτική υποβολή τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ, με περιορισμένη ευελιξία των κρατών μελών να καθορίζουν τις πληροφορίες από ένα τυποποιημένο κατάλογο

Οι εναλλακτικές αυτές λύσεις είναι δυνατόν να εξεταστούν από τις ακόλουθες οπτικές γωνίες:

- Περιεχόμενο της τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ
- Περιοδικότητα και ημερομηνία πληρωμής
- Ετήσια δήλωση ΦΠΑ
- Άλλες πτυχές (ηλεκτρονική υποβολή, διορθώσεις)

6. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

6.1. Αριθμητικά στοιχεία όσον αφορά το σενάριο αναφοράς (εναλλακτική λύση Α)

Υπάρχουν περίπου 30 εκατομμύρια επιχειρήσεις στην ΕΕ οι οποίες υποχρεούνται να υποβάλλουν εθνικές δηλώσεις ΦΠΑ (0,2 % είναι μεγάλες επιχειρήσεις, 1,1 % μεσαίου

μεγέθους επιχειρήσεις, 6,5 % μικρές επιχειρήσεις και 92,2 % είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις με ετήσιο κύκλο εργασιών κάτω των 2 εκατ. ευρώ).

Αυτά τα 30 εκατομμύρια επιχειρήσεις υποβάλλουν περίπου 150 εκατομμύρια δηλώσεις ΦΠΑ ετησίως, εκ των οποίων η συντριπτική πλειονότητα (πάνω από 130 εκατομμύρια) υποβάλλονται από πολύ μικρές επιχειρήσεις. Παράλληλα, τα έσοδα από τον ΦΠΑ που καταβάλλουν οι πολύ μικρές αυτές επιχειρήσεις αποτελούν ένα μικρό ποσοστό των συνολικών εσόδων από τον εισπραττόμενο ΦΠΑ.

Τα έξοδα που συνδέονται με την υποβολή αυτών των 150 εκατομμυρίων δηλώσεων ΦΠΑ υπολογίζονται σε περίπου 30 δισ. ευρώ ετησίως. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί περίπου στο 3,5 % των ετήσιων εσόδων του ΦΠΑ και στο 0,25 % του ΑΕΠ της ΕΕ των 27. Περίπου 0,48 δισ. ευρώ αφορούν τις μεγάλες επιχειρήσεις, 5,98 δισ. ευρώ τις ΜΜΕ και 24,19 δισ. ευρώ τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Οι δαπάνες των 27 κρατών μελών για τη διαχείριση των 150 αυτών εκατομμυρίων δηλώσεων ΦΠΑ συνίστανται σε τακτικές δαπάνες (όπως ο έλεγχος της συνέπειας και της ακρίβειας των παρεχόμενων πληροφοριών, η συλλογή επιπλέον πληροφοριών, κ.λπ.) και σε έκτακτες δαπάνες (όπως η πληροφορική, η επιμόρφωση σχετικά με τον έλεγχο των ετήσιων δηλώσεων). Υπάρχουν αριθμητικά στοιχεία για το Ηνωμένο Βασίλειο, που αν είναι αντιπροσωπευτικά για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το συνολικό κόστος είσπραξης του ΦΠΑ ισοδυναμεί με 6 δισ. ευρώ.

6.2. Διοικητικός φόρτος για τις επιχειρήσεις – συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ

Εναλλακτική λύση Β – Υποχρεωτική υποβολή τυποποιημένης δήλωσης (τόσο για τις επιχειρήσεις όσο και για τα κράτη μέλη)

Χωρίς να ληφθεί υπόψη το κόστος που συνδέεται με τη δημιουργία του συστήματος τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ και την αλλαγή συστήματος, το ετήσιο ακαθάριστο όφελος εκτιμάται σε 15 δισ. ευρώ. Ωστόσο, σε 8 κράτη μέλη, η δήλωση ΦΠΑ είναι απλούστερη από ό,τι το υπόδειγμα τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ της PwC και σ' αυτά τα κράτη μέλη οι δαπάνες θα αυξηθούν κατά περίπου 3 δισ. ευρώ. Επομένως, το καθαρό ποσό που θα εξοικονομηθεί σε επίπεδο ΕΕ θα ανέλθει σε 12 δισ. ευρώ.

Το επιπλέον κόστος που συνδέεται με τη δημιουργία του συστήματος τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ και την αλλαγή συστήματος ανέρχεται συνολικά περίπου σε 150 ευρώ ανά επιχείρηση. Συνεπώς, για το σύνολο των 30 εκατομμυρίων επιχειρήσεων, το συνολικό ποσό θα ανέλθει σε 4,25 δισ. ευρώ.

Αν οι πολύ μικρές επιχειρήσεις δεν μπορέσουν όλες να επιλέξουν την υποβολή τριμηνιαίων δηλώσεων, οι απώλειες από την άποψη της εξοικονόμησης κόστους θα ανέλθουν σε 1,8 δισ. ευρώ.

Εάν δεν καταργηθεί η ετήσια συνοπτική δήλωση ΦΠΑ, οι πρόσθετες απώλειες από την άποψη της ετήσιας εξοικονόμησης κόστους για τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις θα είναι της τάξης των 2,8 δισ. ευρώ.

Εναλλακτική λύση Γ – Προαιρετική υποβολή τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ για τις επιχειρήσεις

Ξεκινώντας από την υπόθεση ότι όλες οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται διεθνώς (περίπου 3,8 εκατ.) και περίπου το 80% των εν λόγω επιχειρήσεων που είναι εγγεγραμμένες στο μητρώο ΦΠΑ σε κράτη μέλη με περισσότερη περίπλοκες δηλώσεις ΦΠΑ θα υιοθετήσουν την τυποποιημένη δήλωση ΦΠΑ η αναμενόμενη εξοικονόμηση κόστους θα ανέλθει σε 15 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 4,5 δισ. ευρώ για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται διεθνώς. Σ' αυτήν έχει συνυπολογιστεί και η εξοικονόμηση από την κατάργηση της ετήσιας δήλωσης ΦΠΑ (1,9 δισ. ευρώ) και των τριμηνιαίων δηλώσεων ΦΠΑ για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις (1,8 δισ. ευρώ).

Το συνολικό κόστος που συνδέεται με τη δημιουργία του συστήματος τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ και την αλλαγή συστήματος για τα 20,4 εκατομμύρια εμπλεκόμενων επιχειρήσεων (0,4 εκατ. μεγάλες επιχειρήσεις, 1,4 εκατ. ΜΜΕ και 18,6 εκατ. πολύ μικρές επιχειρήσεις) θα ανέλθει σε 2,9 δισ. ευρώ.

Εναλλακτική λύση Δ - Προαιρετική υποβολή τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ για τις επιχειρήσεις που υποβάλλουν δηλώσεις ΦΠΑ σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη

Δεδομένου ότι μόνο επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται διεθνώς (περίπου 3 εκατ.) θα μπορούσαν να στραφούν στην τυποποιημένη δήλωση, η αναμενόμενη εξοικονόμηση κόστους για τις τρέχουσες δαπάνες για τις επιχειρήσεις αυτές θα ανέλθει σε 6 δισ. ευρώ. Το κόστος που συνδέεται με την αλλαγή συστήματος θα περιοριστεί σε 500 εκατ. ευρώ.

Αν όλες οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, στις οποίες παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλλουν τυποποιημένη δήλωση, και οι οποίες επί του παρόντος υποβάλλουν μηνιαίες δηλώσεις ΦΠΑ, συνεχίσουν την ίδια πρακτική, οι απώλειες από την άποψη της εξοικονόμησης κόστους θα ανέλθουν περίπου σε 0,8 δισ. ευρώ. Μια άλλη παραλλαγή θα ήταν να δοθεί στις εν λόγω επιχειρήσεις η δυνατότητα υποβολής δηλώσεων ΦΠΑ με μικρότερη συχνότητα (ακόμη και σε εκείνες που δεν υποβάλλουν τυποποιημένη δήλωση ΦΠΑ). Στην περίπτωση αυτή, η επιπλέον εξοικονόμηση θα ήταν της τάξης του 1 δισ. ευρώ σε σχέση με τα 6 δισ. ευρώ.

Αν η υποχρέωση υποβολής συνοπτικών ετήσιων δηλώσεων ΦΠΑ καταργηθεί για όλες τις επιχειρήσεις στις χώρες που απαιτούν την υποβολή των δηλώσεων αυτών, οι απώλειες από την άποψη της εξοικονόμησης κόστους θα ανέλθουν περίπου στο ποσό του 0,8 δισ. ευρώ.

Εναλλακτική λύση Ε - Υποχρεωτική υποβολή τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ, με περιορισμένη ευελιξία των κρατών μελών να καθορίζουν τις πληροφορίες από έναν τυποποιημένο κατάλογο

Όπως και στην εναλλακτική λύση Β, τα ετήσια ακαθάριστα οφέλη εκτιμώνται σε 15 δισ. ευρώ. Ωστόσο, σε αντίθεση με την εναλλακτική λύση Β, δεν υπάρχουν απώλειες στα κράτη μέλη με απλούστερες εθνικές δηλώσεις ΦΠΑ.

Το εφάπαξ κόστος που συνδέεται με την αλλαγή συστήματος για το σύνολο των 30 εκατ. επιχειρήσεων θα ήταν, εκ πρώτης όψεως - όπως και στο σενάριο Β - 4,25 δισ. ευρώ. Ωστόσο,

το κόστος που συνδέεται με την αλλαγή συστήματος ενδέχεται να είναι ανύπαρκτο στις χώρες που ζητούν απλώς τις ίδιες πληροφορίες (αν και σε τυποποιημένη μορφή), όπως και πριν, και έτσι το συνολικό κόστος αλλαγής συστήματος με το σενάριο αυτό θα μπορούσε να περιορίζεται σε 2,9 δισ. ευρώ.

Αν όλες οι πολύ μικρές επιχειρήσεις που σήμερα οφείλουν να υποβάλλουν μηνιαίες δηλώσεις ΦΠΑ συνεχίσουν την ίδια πρακτική, οι απώλειες από την άποψη εξοικονόμησης κόστους θα ανέλθουν σε 1,8 δισ., και αν δεν καταργηθεί η υποχρέωση υποβολής συνοπτικών ετήσιων δηλώσεων ΦΠΑ, το εξοικονομούμενο ποσό θα μειωνόταν κατά 2,8 δισ. ευρώ.

6.3. Κόστος διαχείρισης των δηλώσεων ΦΠΑ για τα κράτη μέλη

Η υποχρεωτική καθιέρωση μιας τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ θα επιβάλει σε όλα τα κράτη μέλη να τροποποιήσουν την εθνική δήλωση ΦΠΑ, είτε με τη συμπλήρωσή της (εναλλακτικές λύσεις Γ και Δ), είτε με την αντικατάστασή της (εναλλακτικές λύσεις Β και Ε). Η επιλογή αυτή θα επιφέρει δαπάνες σε διάφορους τομείς, όπως π.χ. για την αλλαγή ιστοσελίδων και την προσαρμογή των συστημάτων πληροφορικής, την ενημέρωση όλων των επιχειρήσεων για τις αλλαγές και την επανεκπαίδευση του προσωπικού. Θα μπορούσε επίσης να επιφέρει αλλαγές όσον αφορά τους ελέγχους λόγω της απαιτούμενης τροποποίησης των εργαλείων ανάλυσης κινδύνου.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της PwC (2013), τα κράτη μέλη τα οποία αφορά η εισαγωγή της τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ ενδέχεται να πρέπει να καλύψουν επιπλέον εφάπαξ κόστος 800 εκατ. έως 1 δισ. ευρώ.

Οι ανησυχίες των κρατών μελών δεν περιορίζονται στο κόστος, αλλά αφορούν, για παράδειγμα, την απώλεια πληροφοριών σχετικά με την ανάλυση κινδύνου και τους ελέγχους, καθώς και τον αντίκτυπο στο ανθρώπινο δυναμικό.

Οι ανησυχίες αυτές οφείλονται στην υπόθεση σύμφωνα με την οποία όσο περισσότερες είναι οι ζητούμενες πληροφορίες, τόσο περισσότερο οι φορολογούμενοι θα τηρούν τη νομοθεσία. Ωστόσο, η υπόθεση αυτή δεν επαληθεύεται στην πράξη, δεδομένου ότι δεν υπάρχει εμφανής αρνητική συσχέτιση μεταξύ του αριθμού των πεδίων που πρέπει να συμπληρωθούν στη δήλωση ΦΠΑ και στο έλλειμμα ΦΠΑ σε μια δεδομένη χώρα.

Η τυποποιημένη δήλωση ΦΠΑ παρουσιάζει ορισμένα πλεονεκτήματα για τα κράτη μέλη:

- διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών για τον ταχύτερο εντοπισμό της απάτης·
- εξασφαλίζει μεγαλύτερη ακρίβεια των πληροφοριών, λιγότερα λάθη, εφόσον πρόκειται για τυποποιημένη δήλωση και, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, είναι απλούστερη από την εθνική δήλωση ΦΠΑ·
- ενθαρρύνει την εκούσια συμμόρφωση, ιδίως για τις μικρότερες επιχειρήσεις·
- διευκολύνει τη μετάβαση στην υπηρεσία μίας στάσης.

Όσον αφορά τις εναλλακτικές λύσεις Γ και Δ, όλα τα κράτη μέλη δήλωσαν σαφώς και ανεπιφύλακτα ότι η διπλή δήλωση ΦΠΑ, δηλαδή η διατήρηση της εθνικής δήλωσης ΦΠΑ παράλληλα με την τυποποιημένη δήλωση ΦΠΑ της ΕΕ θα είναι εξαιρετικά περίπλοκη και

δαπανηρή. Θα υπάρξουν διαφορές στο επίπεδο των πληροφοριών, στους κανόνες και τις διαδικασίες για τις επιχειρήσεις που περνούν από το ένα σύστημα στο άλλο και τη συμβατότητα των ιστορικών δεδομένων για την ανάλυση κινδύνου.

7. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΩΝ ΛΥΣΕΩΝ

Η στάθμιση του αντίκτυπου των διαφόρων εναλλακτικών λύσεων βασίστηκε επίσης στη θετική επίδραση στις επιχειρήσεις από την άποψη της εξάλειψης των εμποδίων στις διασυνοριακές συναλλαγές και της μείωσης του διοικητικού φόρτου, καθώς και στην αρνητική επίδραση του κόστους της αλλαγής συστήματος για τα κράτη μέλη.

Το κόστος για τα κράτη μέλη ήταν δύσκολο να εκτιμηθεί και έτσι οι βασικοί παράγοντες στηρίζονται:

- στον αριθμό των δηλώσεων ΦΠΑ από τις οποίες μπορούν να επιλέξουν οι επιχειρήσεις (το διπλό σύστημα είναι πιο δαπανηρό)
- στον αριθμό των εμπλεκόμενων κρατών μελών

Άλλοι παράγοντες, όπως οι κοινωνικές επιπτώσεις ή οι αλλαγές στο περιβάλλον, είναι αμελητέοι και μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν έχουν καμία σημασία για την επιλογή της πλέον ευνοϊκής λύσης.

Το πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των εναλλακτικών λύσεων αποτελούν κυρίως συνάρτηση αφενός του βαθμού ευελιξίας που παρέχεται στις επιχειρήσεις, η οποία συντελεί στην περαιτέρω μείωση του διοικητικού φόρτου και, αφετέρου, του κόστους και της πολυπλοκότητας για τα κράτη μέλη. Η εναλλακτική λύση Γ εξασφαλίζει τη μεγαλύτερη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις, αλλά παρουσιάζει τα περισσότερα μειονεκτήματα για τα κράτη μέλη. Παρομοίως, η εναλλακτική λύση Α είναι η καλύτερη για τα κράτη μέλη αλλά εξασφαλίζει τα λιγότερα πλεονεκτήματα (στην πραγματικότητα κανένα) όσον αφορά τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, μια συμβιβαστική εναλλακτική λύση, η λύση Ε, συνδυάζει τη μεγαλύτερη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις, ενώ έχει χαμηλό αντίκτυπο στα κράτη μέλη.

Εναλλακτική λύση	Συνολική μείωση του διοικητικού φόρτου (διασυννοριακές και εγχώριες συναλλαγές)		Κόστος για το κράτος μέλος			Συνολική επίδοση
	ευρώ	Θέση	Αριθ. συστημάτων δήλωσης ΦΠΑ	Αριθ. εμπλεκόμενων κρατών μελών	Θέση	Θέση
E	12 έως 15 δισ.	2 ^η	1	19	2 ^η	1 ^η
Γ	15 δισ.	1 ^η	2	27	4 ^η =	2 ^η
B	12 δισ.	3 ^η	1	27	3 ^η	3 ^η
A	0	5 ^η	1	0	1 ^η	4 ^η
Δ	6 δισ.	4 ^η	2	27	4 ^η =	5 ^η

8. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Μέσω της συνεχούς παρακολούθησης του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις και της εκτίμησης του ελλείμματος ΦΠΑ θα διασφαλιστεί η ικανοποιητική επανεξέταση της τυποποιημένης δήλωσης ΦΠΑ.